

Logistiikan mahdollisuudet Lapin saavutettavuuden ja elinkeinoelämän kilpailukyvyn kehittämisessä

Jarkko Rantala, AFRY Finland Oy

Tunturi-Lapin suuri
joukkoliikennepäivä 12.5.2026

Miksi logistiikkaa kannattaa kehittää?

- Logistiikka on yksi tärkeimmistä yritysten sijoittumiseen vaikuttavista tekijöistä – alueellisen saavutettavuuden tarjoaja.
 - Logistiikalla voidaan vaikuttaa etäisyyteen markkinoille – logistisen sijainnin vetovoimaisuus.
- Eri kuljetusmuotojen käytettävyys – toimialaerot kuljetusintensiivisyydessä vaikuttavat valintoihin ja mahdollisuuksiin.
- Multimodaalisuus – hyödynnetään kaikkien kuljetusmuotojen parhaita ominaisuuksia, kuljetusketjunäkökulma.
- Logistiikka- ja teollisuusalueiden kehityksessä mahdollisuus alueellisten yhteisten logistiikkapalvelujen kehittämiseen, sisälogistiikkaratkaisut.
- Itsessään arvokasta liiketoimintaa ja merkittävä työllistäjä.
- Kustannusvaikutukset – tehokas logistiikka parantaa kannattavuutta.
- Vastuullisuusnäkökulma – Scope 3 päästöraportointi yleistyy → kuljetukset koko toimitusketjussa mukaan päästölaskentaan.
 - Energiakysymykset logistiikassa ja alueellisessa kehittämisessä.

Logistiikalta tarvitaan...

- Kustannustehokkuutta
- Palvelutasoa ja monipuolista palvelutarjontaa
- Toimitusvarmuutta ja ennustettavuutta
- Vähäpäästöisyyttä ja vastuullisuutta

Nykyisin korostetusti lisäksi:

- Turvallisuutta
- Joustavuutta
- Vaihtoehtoisia ratkaisuja

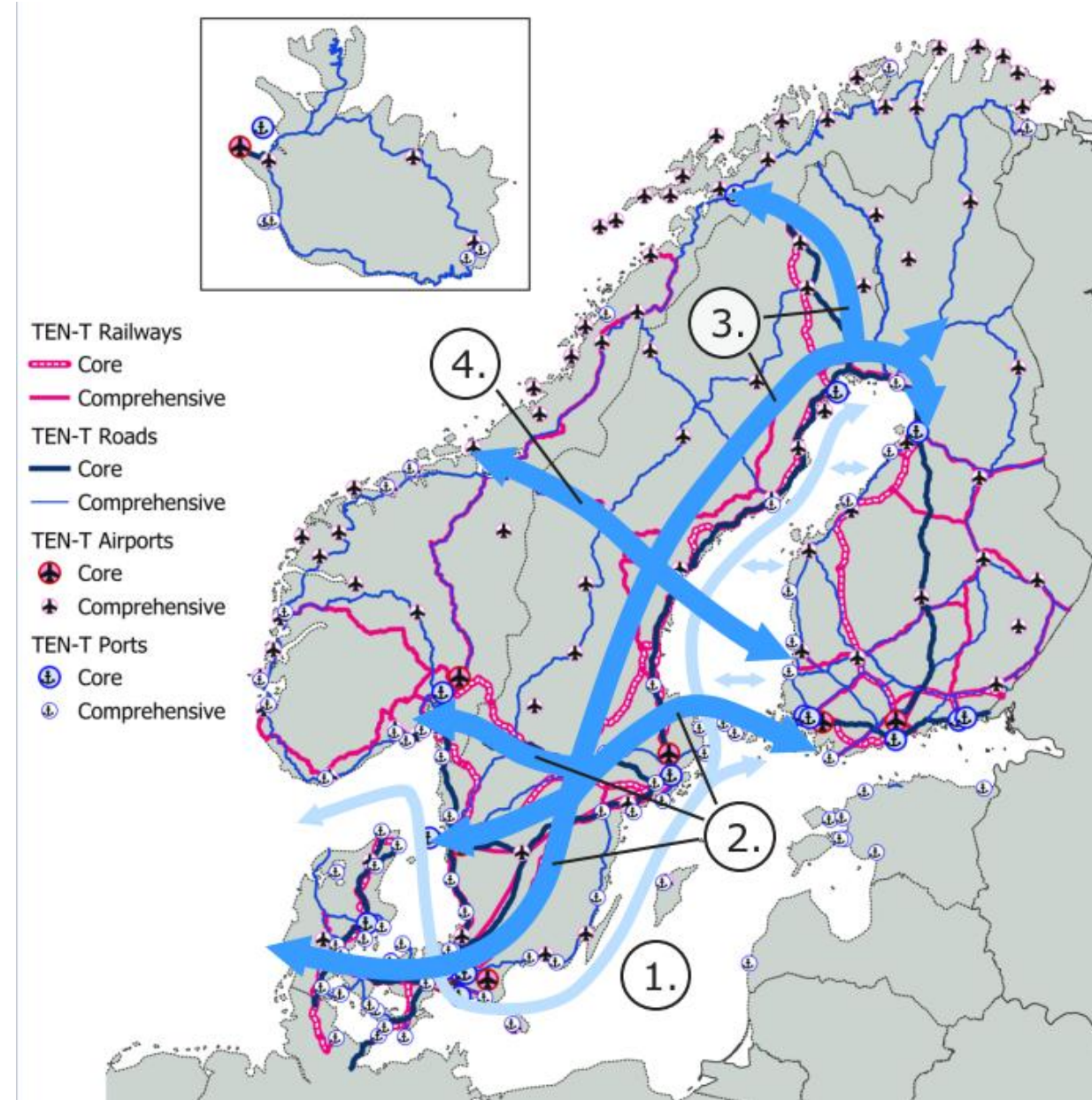
- Huoltovarmuus

- Elinkeinoelämä käyttää kaikkia kuljetusmuotoja ja koko liikenneinfrastruktuuria → Kuljetusketjutason tarkastelut.

Huoltovarmuuden näkökulma logistiikan kehittämiseen

- Joint Nordic Strategy for Transport System Preparedness, yhteispohjoismainen varautumisstrategia julkaistu helmikuussa 2026.
- Logistiikan varautumisen perustana on olemassa oleva toimintavarma markkinaehtoinen logistinen järjestelmä.
- Huoltovarmuus ja sotilaallinen liikkuvuus toteutuessaan erittäin suurivolyymisia kuljetusvirtoja → Vain elinkeinoelämälle kiinnostavat ja kannattavat kuljetussuunnat luovat niitä normaalioloissa.
- Tarvitaan visioita, rajat ylittävää yhteistyötä ja konkreettista etenemistä → Valtakunnallinen pitkän aikavälin näkemys Suomen ulkomaankaupan yhteyksistä tarpeen, Rail Nordica hyvä avaus.
- Tärkeää kuitenkin tunnistaa mille liikenteelle jokin infra on tehty ja mitkä ovat sen ominaisuudet sekä mahdolliset haasteet.
- Missä sijaitsevat markkinat ja millaisia kustannuksia logistiikka aiheuttaa erilaisissa ratkaisuissa.

Kuva: NTPC 2026

Lappi – logistiikan arktinen solmupiste Euroopassa

Keskeiset viestit

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

Tulevaisuuskuvat, kehityspotit

Nykyisen kehityksen jatkuminen

suhdanteiden reagoidaan mukaan tarpeisiin niiden ilmaantuessa

Mitä edellyttää? Mitä vaikuttaa?

Kehitysloikka

strategiat ennakointi näkemys pitkän aikavälin kehityksestä

selkeä tahtotila logistiikka kehityksen selkärankana

Avoin arktis: Lapin sijainnin hyödyntäminen Ruotsin, Norjan ja Venäjän naapurina	Rajat ylittävä liikenneverkko-ajattelu ja liikenneväylien kehittäminen verkkona	Arktisen alueen kytkeminen eurooppalaiseen markkinaan TEN-T-yhteyksin	Kytkeytyminen kasvaviin kuljetusvirtoihin ja järjestelmiin: Koillisväylä, Silkkitie, Pohjois-Atlanti, Rail Baltic
--	---	---	---

Hankkeen tavoitteet, sisältö ja menetelmät

Arktisen alueen liiketoiminnan kasvu ja kilpailukyky

nykyisen liiketoiminnan menestyksen varmistaminen

kestävä teollinen tulevaisuus investointipotentiaali

uuden liiketoiminnan houkuttelevuus

Lapin roolin vahvistaminen logistiikan merkitys

Toimintaympäristö: markkinat, politiikat, trendit

globaalit/alueelliset/paikalliset markkinat vastuullisuus
 geopolitiikka rajat ylittävä yhteistyö kestävyys
 resurssien hyödyntäminen ympäristö ja ilmasto
 älykkäät ratkaisut ja toimintatavat teknologinen kehitys

Elinkeinorakenne

Tavaravirrat

Liikenne, kuljetukset ja logistiikka järjestelmänä

markkinoiden ja alueiden strategiat saavutettavuus
 logistisen infran ja elinkeinorakenteen välinen kytkentä

Lapin saavutettavuuden kattohanke 2015–2018
 liiketoiminta ↔ saavutettavuus ↔ liikenneyhteydät

Matkailu on yksi suuri "teollisuudenala" Lapissa

- Infrastruktuurin kehittäminen vastaamaan voimakkaan kasvun tarpeita.
- Lentoliikenteen rooli ja kehittämisen tärkeys.
- Tie- ja raideliikenne, yhteensovittaminen lentoliikenteen kanssa.
- Sesonkiluontoisuus, liikennemäärät moninkertaistuvat normaalitilanteeseen verrattuna → Vastaako tarjonta kysyntää?
- Joukkoliikenne haastava, kun peruskysyntä on rajallista ja hajautunutta – yleensä asukkaat luovat järjestelmän/perustarjonnan ja matkailijat kapasiteettia.
- Matkailun ja teollisuuden yhteensovittaminen – sijoittuminen, liikenne ja logistiikka.

Matkailukeskusten logistiikka

- Kaupat, ravintolat, hotellit ja huoltotoiminnan tuotekysyntä moninkertaistuu.
- Lapin alueen jakelua hoidetaan suurelta osin suorien autokuljetuksien tai Oulun alueterminalien kautta, osin Rovaniemellä logistiikkaa tukevia rakenteita.
- Osa normaalia kappaletavaraliikennejärjestelmää, joka toimii hyvin – volyyminvaihtelut pt-kaupassa perusominaisuus.
- Voisiko suurimpien matkailukeskittymien logistiikkaan syntyä keskitettyjä rakenteita, jolla parannettaisiin palvelutasoa säilyttäen tai parantaen kustannustehokkuutta?
- Myös rakentamista palveleva logistiikka.

